

Fig. 29. Herenstraat 35. Voorgevel, lengtedoorsnede en geveldetails

HERENSTRAAT 35

Herenstraat 35 neemt een unieke plaats in als duidelijk het oudste der zeer kleine overgebleven groep van de het meest waardevolle Curaçaose huizen met twee woonlagen, welker fraai galerijgedeelte, bij alle onderscheiding als zodanig, met de achtergelegen romp tot een eenheid is geworden en aldus een rijke top in het vlak van de gevel kan vertonen (fig. 29 en 37; afb. 185 en 186). Na de verdwijning van het gelijksoortige

maar ongetwijfeld iets jongere 'La Castellana' aan de Breedestraat is het de enige vertegenwoordiger dezer categorie in het betrokken stijl stadium. Koopbrieven schijnen niet bewaard te zijn gebleven doch de bouw tijd kan stilistisch tegen 1750 gesteld worden, wat enige bevestiging vindt in de gegevens omtrent Breedestraat 20-22.

Het gaat hier om de overgebleven helft van een tweelingpand, buitenwerks 6,85 m breed en 14,40 m diep, dat voorzover zulks is na te gaan in gele baksteen is opgetrokken met uitzondering der sierdelen van behouwen steen. De noordelijke helft met reeds gewijzigde top (afb. 182) werd in 1939 gesloopt ter wille van het ongeveer ter diepte der galerij terugspringende nieuwe gebouw der hier sinds 1914 zetelende firma Edwards, Henriquez & Co, de Ruyterplein 1-5, dat op de plaats kwam van dit en een naastgelegen jonger huis.¹ Blijkens de plattegronden en de gekoppelde zuiltjes bij de aansluiting der arkaden vormde onze bewaarde helft toch steeds een huis op zichzelf. Nog minder maakte het ooit een geheel uit met het achter deze drie percelen belendende Handelskade 12 van beslist wat jongere datum, in dan ook andere baksteen en met verschillende vloerniveaux, in welks zuidelijke rooilijn de lange zijgevel aan de Amstelstraat ligt; de verbinding op de tweede verdieping is door modern gebruik ontstaan. Het benedengedeelte, waarin een winkel wordt gedreven, heeft ongetwijfeld oorspronkelijk een ietwat ander aspect gehad, maar werkt geenszins storend. Van het verdwenen borstweringfries der eerste verdieping is de aanzet nog aanwezig aan de zijde van het verdwenen buurhuis. Hierboven is het galerijgedeelte volkomen intact gebleven. Het eigen karakter schuilt in de nog sterk tektonisch gebonden samenhang der gebruikte elementen, die bij alle volgende oplossingen evolueerde naar een steeds meer in Rococo-richting gaande behandeling. De twee arkaden van vier rondbogen op de gebruikelijke zuiltjes met sterke entasis en lijstkapiteel met hoekige dekplaat worden gescheiden door een smalle band en daarboven een borstwering tussen kernachtig geprofileerde lijsten, waarbij telkens twee rechthoekige borstweringspanelen beantwoorden aan één boogstelling. Een rustige afsluiting vormt, boven een plint, een afsluitende borstwering welks middengedeelte, met slechts drie rechthoekige panelen over de twee binnenste bogen, de geveltop draagt en die vóór de kleine dakterrassen terzijde daarvan nog bredere ruitvormig-geajoueerde panelen heeft. De eenvoud van de opbouw schuilt voorts in de omstandigheid, dat, bij dit betrekkelijk smalle pand, deze geveltop het éne doorgaande zadeldak afsluit, welks onderste voorgedeelten alleen zijn weggesneden door muurtjes met openingen naar de dakterrassen. De in gelijke geest gelede top bestaat uit een, door een pilasterstelling ingevat rechtopgaand onderstuk met vierkant dakluik en eigenlijk een puntgevel van de bekende soort. Deze laatste heeft hier de bijzonderheid door een pilaster in de as gedeeld, alsook op de hoeken door een soort vaasmotief in de lijn der zijpilasters en in het midden door een oculus met gelijk topmotief bekroond te worden.

Aangezien op de vrijliggende punt aan Herenstraat en Amstelstraat haakse boogstellingen der galerijen samenkomen en bovendien de hoek opgevangen moest worden, zijn daar bundels van drie zuiltjes aanwezig. Het einde van het galerijgedeelte is aan de Amstelstraat gemarkeerd door een pijnappelmotief op de hoekpenant der bovenste borstwering. De zijgevel wordt als steeds slechts gerhythmeerd door de vensters. Ook inwendig is het galerijgedeelte van het huis, waarin aan de noordkant de trap klimt, goed bewaard gebleven. De boogstellingen worden thans bijna geheel door

1. Zie 'Our centenary', almanak door de N.V. Edwards, Henriquez & Co's Bank bij het honderdjarig bestaan in 1956 uitgegeven.

shutters afgesloten, in opvolging van schuiframen, die in opzet evenmin aanwezig zullen zijn geweest. De vermoedelijk bestaan hebbende oorspronkelijke onderverdeling van de beide grote zalen achter de voorgalerijen is niet meer terug te vinden.

No. 35 Herenstraat, the surviving half of a twin building dating from c. 1750 is the oldest of the few extant, extremely important houses in which galleries and gable form a closely-knit construction completely incorporated into the body of the building. The upper gallery is crowned with a parapet, with three closed central panels flanked by open-work ends fencing small terraces on either side of a dormer-like structure. The felicitous composition of the gable with its rectangular lower part forming a whole with the panels of the parapet and with a still rectilinear top became the prototype of similar structures with curved toplines.

SUMMARY